

HÖGANÄS KULLENS ROTARYKLUBBS tillkomst och dess 40 åriga liv

1953 startade Höganäs Rotaryklubb sin verksamhet. Klubben utvecklade sig väl och fick så småningom ett stort antal medlemmar.

1980/81 föddes tanken på en avknoppning av klubben i sann rotaryanda, det vill säga att starta en ny klubb i Kullabygden.

Sex rotarianer från Höganäs-klubben, som hade mycket goda kunskaper om Rotarys regelverk, ställde sig till förfogande för att bilda ryggraden till den blivande klubben, som skulle komma att kallas Höganäs Kullens rotaryklubb.

En av de första uppgifterna var att aktivt värva nya medlemmar, då 25 rotarianer var det minsta antalet medlemmar för att kunna starta en ny klubb. Rotaryklubbar skulle vara bland mycket annat ett yrkesnätverk, därför var det viktigt med bra spridning inom yrkesklassifikationerna bland de nya rotarianerna. Varje ny medlem skulle vara en god representant för sin profession.

Möteslokal för den gamla Höganäsklubben var Höganäs stadshotell, så det fick även duga för den nya klubben. Vi fungerade i början som en icke autonom rotaryklubb, utan internationell status, som lydde under distriktet och delvis även under Höganäs RK. Redan under uppbyggnadsskedet fanns regelbundna veckomöten, mötesdagen var då som nu fredagar. Våra förväntningar att snabbt blir en fullvärdig rotaryklubb var högt ställda.

De nyvärvade klubbmedlemmarna togs väl omhand med ett bra fungerande faddersystem och alla kände sig involverade i processen. Jag vill påstå att många av Höganäs-Kullen RKs senare framgångar har sin upprinnelse från denna fruktsamma uppbyggnadsperiod med bra strukturerade klubbförhållanden.

Bland alla övriga förberedelser seglade frågan upp om att vi behövde ha en internationell vänklubb. Vi plagierade vår moderklubb, som hade en dansk vänklubb i närheten av Köpenhamn, så vi frågade Gilleleje RK om det kunde finnas intresse att blir vår vänklubb? Glädjande nog tvekade man inte, våra vänner på andra sidan Öresund kände sig hedrade och tackade ja till förslaget.

Klartecken för chartering kom från distriktet när medlemsantalet i den nya klubben hade stigit till 25 rotarianer. Det bestämdes att i oktober 1982 skulle Höganäs-Kullen RK ha sin charterfest. I Arilds kapell fick klubben sin andliga välsignelse av Brunnbys präst, och festligheterna hölls därefter på Rusthållargården. Vår charterpresident var Bertil Åkesson, distriktets representant var guvernör Anders Arvidsson och representation från vår moderklubb leddes av president Christer Malmström. Vår vänklubb från Gilleleje deltog i charterfesten med en delegation ledd av presidenten Ib Hvidberg Hansen. Som liten parantes är vår rotaryklocka Gillelejes rotaryklubbs charterpresent. Nu hade vi nått målet att bli en autonom rotaryklubb med internationell status. Arbetet med att involvera alla klubbmedlemmar i klubbarbetet intensifierades och alla skulle ha en funktion vars resultat skulle avrapporteras, senast vid årsmötet. Bland annat kom frågan upp: - Vem vill bli kontaktman till vår vänklubb i Gilleleje? Det var ingen trängsel om denna befattning vill jag minnas och snabbt kom presidentbeslutet att tills vidare är Ahrenkiel adjungerad

kontaktman till vår vänklubb. Det var en stående regel att man inte tackade nej till ett uppdrag som presidenten bad om. Detta tillfälliga uppdrag varade i 30 år, och med facit i hand var det en mycket trevlig befattning. I Gillelejes RK var man lika osäker på vad man hade gett sig in på som vi på andra sidan av sundet. Nu måste man komma ihåg att åttiotalet inte går att jämföra med dagens hetsiga yrkesliv. Vi kunde på vardagen fylla en bil med likasinnade, ta oss till Gilleleje och vara med på danskarnas ordinarie rotarymöte, för att sedan ha en lång eftersits för att planera kommande aktiviteter, och därefter ta sista färjan hem igen. Det bestämdes snabbt att vi skulle en gång om året växelvis i Danmark respektive i Sverige ha en heldag med aktiviteter, och dessemellan skulle vi kontakta varandra om vi hade speciella händelser av intresse. Det föll sig så att vårt första stormöte skulle hållas i Sverige. Med en bussrundfärd visade vi upp vår vackra Kullabygd. Efterföljt av god traktering med dryck och mat samt en del humoristiska inslag gjorde att besöket blev mycket lyckat.

När det året därpå var vår tur att besöka våra vänner i Gilleleje, hade man hyrt en rälsbuss från privatbanan mellan Helsingör och Gilleleje. Allt var hemligt, så även destinationen. Det bjöds på starka förfriskningar under färden i rälsbussen och detta var på blanka förmiddagen, här gällde det att ta det varsamt och inte slockna. Mitt på sträckan stod 4 rotarianer i vita balongmössor och stoppade tåget, avstigning beordrades och efter en liten promenad kom vi fram till en fyrhängad gård. När porten slogs upp möttes vi av bord dukade med en härlig dansk frukost på innergården. Den dåvarande danske presidenten hälsade välkommen och bad om ursäkt att det var strejk hos de danska ölutkörarna, men han hade nyckeln till en öldepå så vi kunde förse oss efter behag. På kvällen kom vi till en bilverkstad och under ett kapell på ett lastbilssläp satt det gömt ett jazzband som glatt spelade upp till dans. De flesta av oss var i åldern mellan 40 och 45 och vi tyckte om att släppa loss, med ett behärskat lättsinne givetvis, och det uppstod ett härligt kamratskap.

Min förste danske kontaktman hette Elmo Larsen och vi två fann varandra. Elmo var en sann rotarian. Tyvärr insjuknade han i en obotlig sjukdom. Vid denna tidpunkt hade ingen i Gilleleje fått en PHF utmärkelse. Jag fick vår styrelse med på idén att glädja Elmo med en sådan utmärkelse. Svårt märkt av sin sjukdom besökte Elmo vår klubb och höll ett fantastiskt tacktal. Vi hade lyckas över förväntan! Bara några veckor därpå dog Elmo. Jag fick äran att vara en av de sex rotarianer som Elmo hade utsett att bära sin kista till sista vilan.

Min nya kontaktman blev den trevliga Halvor Naaby, som det var en sann fröjd att samarbeta med. Mitt goda samarbete med Halvor resulterade i personlig vänskap våra familjer emellan.

Några av många trevliga utflykter och speciella händelser på svenska sidan var till exempel studiebesök på atomkraftverket i Barsebäck, studie av bygget av Knutpunkten i Helsingborg, besök på Blommeröds stuteri, specialbesök på Sofiero efterföljt av kaffekalas i vår trädgård som min Margaretha bjöd på, besök på beredskapsmuseum med avslutning i vår verkstad med ett föredrag av Gunny Bake som berättade om hennes öde under judeförföljelsen.

På danska sidan bjöd våra vänner på besök på Tejners museum, LO-skolan utanför Helsingör, som är ett helt fantastisk ställe, byggd på 60-talet i liknande arkitektur som Louisiana med huset fyllt till bredden med alster från kända danska konstnärer. Vi besökte även Vattencisternerna på Fredriksberg och Christian IV Palais på Amager, som då precis var nyrenoverat. Vi hade turen att vara där strax innan paläet blev stängd för allmänheten och togs i besittning av det danska utrikesministeriet. Vi hade en fantastisk Skaldjursafton på

Restaurant Søstjernen vid Rågeleje. Mycket uppskattat var när vi runt jultiden blev inbjudna att baka julkakor hos Per Bagare, vilka sedan skulle säljas i våra klubbar. Det krävde sin man då det bland alla kringlor bjöds på en lille en då och då. Vi skapade abstrakta kakformer. Det var tur att vi hade hustrur som visade goda miner för vår sprallighet och dessutom var så snälla och körde oss hem.

När vi som ung rotaryklubb kom till Stadshotellet hade stället sett sina bästa dagar. Då köket blev utdömd av hälsovårdsmyndigheterna och hotelledningen inte förmådde uppfylla myndigheternas krav blev det byte till nya lokaler till Folkets Hus i Folkparken. Det var en nödlösning, då det inte fanns något kök utan maten kom i kantiner. Vi lärde oss senare uppskatta vad en restaurang med betjäning kan prestera. Det var en mycket oaptitlig och slabbig mathantering och ofta fick de sist anlända ingen mat alls, eller tappade aptiten när de såg slagfältet.

Efter några år gick flytten till Örestrand. Det var på den tiden den bästa lokal vi hade haft dittills. Gott om parkeringsplatser, bra med utrymme samt en extra bonus att vi kunde disponera kyrkan vid behov då populära föredragshållare kunde dra upp till 100 personer. Vid denna tidpunkt fanns Bra Böcker i Höganäs och genom sin förlagsverksamhet kom mycket intressanta människor till Höganäs och ägaren, Rolf Jansson, blev hedersmedlem i vår klubb. Programplaneringen drog stora fördelar av Bra Böckers verksamheter och producerade fina program med lysande föredragshållare, varav många kom från Bra Böcker.

Polio är en förlamande och potentiellt dödlig infektionssjukdom. Det finns inget botemedel, men det finns säkra och effektiva vacciner. Strategin för att utrota polio bygger därför på att förhindra infektion genom immunisering av varje barn tills överföring upphör och världen är fri från polio.

Rotary över hela världen startade en kampanj för att samla in pengar till poliovaccin och andra vacciner mot barnsjukdomar, för genomförande av vaccineringarna och till rehabilitering av polioskadade. Rotaryklubbarna i Sverige startade för detta speciella ändamål Stiftelsen Polio Plus. En av de verksamheter, som denna stiftelse och Rotaryklubbarna ägnade sig åt, var förmedling av beställningar av Nationalencyklopedin till rotarianer som specialupplaga. Tack vara denna förmedling fick stiftelsen Polio Plus ett betydande tillskott till sin välgörande verksamhet.

”Rotarys Polioplus program är ett lysande exempel på vad som kan uträttas när FN samarbetar med frivilliga organisationer.” Dessa ord kom från FN:s förre generalsekreterare Kofi Annan.

Rotary, WHO, Unicef och CDC (Amerikanska smittskyddsinstitutet) samt regeringar i världen samarbetade sedan 1988 för att utrota polio i Världen. Då fanns mer än 350,000 poliofall i 125 länder i världen. Gates Foundation matchar Rotarys bidrag med 1+2.

Milstolpar:

- 1985 Rotary lanserar polio Plus programmet för att utrota polio.
- 1991 är polioviruset utrotat i Amerika.
- 2002 är Europa fritt från polio.
- 2005 förklaras ett av tre vilda poliovirus utrotad.
- 2014 hela Sydostasien, 11 länder, förklaras poliofritt.
- 2015 Nigeria förklaras poliofritt och därmed är hela Afrika poliofritt. 2015 dyker nya fall upp i Nigeria, lite senare förklaras Nigeria åter för poliofritt.

Återstår gör endast Pakistan och Afghanistan där endemisk polio fortfarande finns.

Så här efteråt kan man konstatera att de yttre omständigheterna med ett blomstrande näringsliv i Höganäs och därigenom inflöde av intressanta människor som fick ögonen upp för Rotary gynnade vår klubbstruktur. Bra Böckers storsatsning med Nationalencyklopedin skedde precis på tröskeln till att den digitala världen startade upp, bara några år senare föll hela idén med encyklopedin i pappersform.

Detta är ett lysande exempel på att allting här i livet är underkastat en ständig förändring. Med detta vill jag säga att det som är rätt i dag behöver inte per automatik var rätt i morgon.

Ett annat exempel om anpassning i rätt tid från rotaryvärlden var att Rotary begrep rätt sent att det var hög tid att släppa in kvinnor i rotaryvärlden, det var först när medlemsunderlaget sviktade och med eftertankens kränka blekhet kom också insikten, så att man 1989 även gjorde Rotary tillgängligt för yrkesaktiva kvinnor. Bättre sent än aldrig!

En stående fråga sedan vår klubbs tillkomst 1982 har under alla år varit finansieringsmöjligheter av de angelägenheter som klubben borde ta sig an. Dit räknas till exempel inbetalningar till Rotary International, Läkarbanken, idka filantropi, ge stöd till lovande ungdomar under utbildningen och vårda klubbgemenskapen m.m.

Det visade sig ganska snart, av olika anledningar, att be klubbmedlemmarna göra insamlingar av finansiella medel på gator och torg inte väckte någon större entusiasm. Enstaka medlemmar gjorde under stora personliga uppoffringar försök att tillföra klubbkassan pengar. Detta skedde genom publika tillställningar, seminarier och festligheter med varierad framgång. Önskan var stor att få en jämnare tillförsel av pengar till klubbkassan. Vad göra?

Som en skänk från ovan fick vår klubb en donation från vår egen klubbmedlem Gerhard von Hofsten. Fonden var ett aktiepaket värt vid mottagning på cirka 300 000 SEK. Ur stiftelseurkunden framgick att vår klubb skulle förvalta aktiepaketet och ha rätten att förfoga över 80 % av avkastningen varje år och resterande 20% skulle återinvesteras i fonden. Fondgivaren detaljreglerade aktieköp, vilket skulle visa senare vara till förfång. Fondgivarens önskan är att det utdelbara kapitalet (80 % av avkastningen) skulle gå till en ambitiös ungdom med konstnärliga anlag i vår geografiska närhet som är under utbildning, eller som står på tröskeln av sin karriär. Fondavkastningar skulle användas årligen eller ackumulerat vart annat år.

Som bekant skiftar rotaryklubbar president varje år. Detta var förmodligen anledning till att donationen, under ett antal år var utan någon större bevakning, eller förvaltning. Följden blev att man så småningom upptäckte pinsamheten att det nominella aktievärdet i fonden hade halverats. Försummelsen rättades till genom att inrätta en fondförvaltning som i sin konstellation varade längre än ett presidentmandat. Efter ett antal år hade gruppen återställt fondens ursprungliga värde. Förvaltningsgruppen kunde dessutom med mycket möda och besvär lätta på regeln över sammansättning av aktiepaketet. Vissa fondaktier var inte längre börsnoterade som aktie, exempelvis Gambro. Vid våra årsmöten kunde den icke insatta medlemmen lätt tro att vår klubb ägde fonden, men så är inte fallet. Donatorn har bestämt att om vår klubb upplöses skall fonden leva vidare under Rotary Internationals förvaltning, fonden äger sig själv. Kort sammanfattad gäller att så länge vi förvaltar Gerhard von Hofstens kulturfond enl. statuterna, och så länge Höganäs Kullens Rotaryklubb finns, har vi rätten att dela ut 80 % av den årliga avkastningen. Kulturfondens tillkomst visade i viss mån vägen till att bilda ytterligare en fond, Klubbfondens.

Genom en frivillig och anonym insamling bland våra klubbmedlemmar under 2006-2007 av finansiella medel, med förklaring vad denna klubbfond skulle användas till, lyckades Bertil Tivelius samla in cirka 120 000 SEK. Det skaver lite att cirka 35 % av våra medlemmar ställde sig tvekande utanför idén med klubbfondens. Hösten 2007 gjordes de första aktieinköpen, och samma grupp som redan hade hand om kulturfonden arbetade även med den nystartade klubbfondens.

I januari 2018 hade klubbfondens ett värde av 438 000 SEK. Fondavkastningarna blev till 100 % återinvesterade. Grundidén var att tillföra så småningom klubbkassan cirka 40 000 SEK varje år, utan att förbruka fondens värde. Även här gäller att om Höganäs Kullens RK blir upplöst så får Rotary International plikten till fondkapitalets förvaltning och rätten till 80 % av dess avkastning.

2009 fick vår klubb en förfrågan från den då nybyggda restaurangen Bryggan om vi under gynnsamma förutsättningar kunde tänka oss att flytta till centralorten. Att lämna Örestrand gjorde vi med blandade känslor, vi trivdes bra där men det var lite avsidet och saknade modern restaurangatmosfär och föredragslokalen hade lite av källarkaraktär.

På Restaurang Bryggan togs vi väl omhand av krögar- och syskonparet Frida och Fredrik. För första gången hade Höganäs RK och Höganäs Kullens RK inte samma klubblokal.

När jag var klar med successionstrappan från styrelseledamot till pastpresident ägnade jag mig åt klubbmästeriet ett antal år. Jag tyckte det var viktigt att vi då och då hittade på något trevligt som lyfte vikänslan och rensade bort gammalt groll. Två återkommande tillfällen var festligheter till presidentskifte och en liten festlighet när året klingade ut, Julbönen i Brunby. Jag kände mig kringskuren när jag bad styrelsen om finansiella medel och där tyckte man om att koka soppa på en spik. Då föddes idén med vinlotteriet. Mitt enda villkor var att lotteriets avkastning oavkortad skulle komma våra klubbmedlemmar till godo, och klubbmästeriet fick själv bestämma vad vi skulle hitta på. Och så blev det ett antal år.

Det är glädjande att se att vinlotteriet fortfarande genererar pengar men det är ledsamt att en del av klubbens medlemmar har glömt att vinlotteriet har kommit till för allas trevnads skull, och då vänder man inte ryggen till.

Några särskilda minnen från mina år inom Rotary

- Deltagande i Rotary Internattional Convention 11-14 JUNI 2006 i Malmö och Copenhagen – vår klubb hade funktionella uppgifter i Malmö – där fick jag denna fantastiska känsla att tillhöra Rotaryfamiljen från 200 länder.
- När vår medlem Våge Svensson erbjöd sig att betala ett medicinskt instrument till vårdcentralen i Höganäs som blev en gåva från vår klubb.
- När Pelle Borgström gjorde det möjligt att ha ett fantastiskt presidentskifte ute i det fria på Emmagården.
- Alla våra möten med vår vänklubb i Gilleleje.
- Alla hjärtliga vänskapsband jag har knutit genom Rotary.
- Glädjen att skicka våra utbytesstudenter ut i världen och möta ungdomar från världen som vill se hur vi har det.
- När ett Saabflygplan som var byggt och utrustat för matbombning i Afrika och stationerat i Tanzania, landade på Höganäs flygfält. Planet var bekostat av många rotaryklubbar, bland andra av Höganäs Kullens RK.

Och till slut insikten av att vår rotaryklubb inte blir bättre än summan av alla medlemmars insatser!